

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile nefrenate nu se cremenesc. — Scrisorile nu se retrămit.

N° 224.

Duminică, 11 (23) Octomvre.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Octomvre 1887 st. v., s'au început unu nou abonamentu pe triluniul Octomvre, Novembre și Decemvre la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese ” 6 ”
„ unu anu 12 ”

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 francoi
„ șese ” 20 ”
„ unu anu 40 ”

Abonarea se pôte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cuponul numărul fâșiei sub care au primit diarul.

Domnii cari se voru abona din nou se binevoescă a scrie adresa lămurită și a arêta și posta ultimă.

BrașovŪ, 10 Octomvre 1887.

Conflictul dintre Cehi și guvernul austriacŪ, care în zilele din urmă deveni foarte acutŪ, este în ajunŪ de a se aplană.

Causa acestui conflictŪ, precum bine știu cetitorii noștri, au fostŪ măsurile, ce le luase ministrul de instrucțiune Dr. Gautsch prin aceea, cā a retrasŪ subvențiunile de statŪ dela mai multe școle secundare cehice și a refusatŪ de a da ajutorŪ din visteria statului la înființarea unorŪ noue școle, a cărorŪ necesitate era reclamată de poporațiunea cehă.

Ordonanța din vorbă a ministrului, cu tôte că a primitŪ și aprobarea împăratului, a pricinuitŪ în Boemia și Moravia o mare agitațiune. S'au ținutŪ meetinguri cehice, cari au protestatŪ în contra procederei ministrului Gautsch, prin care se violăză interesele de cultură ale națiunei cehice și se crează unŪ precedentŪ periculosŪ. Diarele cehice de altă parte au îmbărbătatŪ necurmatŪ acestă agitațiune de protestare, criticândŪ foarte aspru guvernul și mai alesŪ pe ministrul Gautsch.

S'a încinsŪ totŪ din acestă causă o înverșunată cêrtă și între cele doue partide cehice. Aderenții lui Gregr, cari formăză o mică minoritate între deputații cehi, au redicatŪ grave acușări în contra partidei lui Rieger, pentru cā a toleratŪ sē ajungă lucrurile așa departe. Astfeliu „Cehii tineri” cu organulŪ lorŪ „Narodni Listy” s'au pusŪ în fruntea agitațiunei cu lozinea: „JosŪ cu Gautsch!”.

Cêrta înfocată dintre partidele cehice a agravatŪ numai situațiunea și îndată ce s'a deschisŪ parlamentulŪ din Viena deputații cehi din ambele partide au năvălitŪ asupra guvernului. Acțiunea parlamentară pornită în contra ordonanței lui Gautsch a culminatŪ în interpelarea ce a adresatŪ guvernului Dr. Rieger.

ScimŪ cā Cehii formăză fracțiunea cea mai însemnată a majorității pe care se sprijinesce așî cabinetulŪ Taaffe. Era clarŪ prin urmare, cā acestŪ cabinetŪ trebuia sē afe o modalitate de a aplana conflictulŪ cu Cehii, decā voia sē se susțină la putere și decā mai alesŪ nu voia sē lăși părăsescă programa de până acuma.

Și, precum se asigură, ministeriulŪ Taaffe a și alesŪ din doue rele pe celŪ mai micŪ și s'a hotărâtŪ a aplana conflictulŪ cu Cehii; făcându-le unele concesii în privința școlilor din orașele Pilsen, Krainburg și Kremsier și concedându-le înființarea unui consiliu alŪ școlilorŪ industriale pentru Boemia.

DecretulŪ împăratescŪ privitorŪ la școlile medii se va modifica așader în favorea pretenșiunilorŪ cehice și întrebarea este numai decā ministrulŪ Gautsch va mai remănē în cabinetŪ în urma acestă, sēu nu.

Bărbații de statŪ cehi suntŪ prea înțelepți decātŪ cā sē compromită cauza națiunei lorŪ printr'unŪ pasŪ neprecugetatŪ, de aceea credemŪ, cā se vorŪ mulțami cu concesionile ce li le face cabinetulŪ Taaffe, mai alesŪ după ce Polonia au declaratŪ cā le vorŪ sprijini justele pretensiuni, însă numai sub condițiunea cā sē nu i se creeze guvernuluiŪ dificultăți.

„Cehii tineri” se 'nțelege nu se vorŪ mulțami nici cu acestă și vorŪ pretinde retragerea totală a ordonanței și demisiunea lui Gautsch. Și credemŪ cā tactica lorŪ nici nu e greșită încātŪ adecă prin acestă prepară tărêmulŪ pentru noue concesii.

DestulŪ cā centraliștii nemți nu vorŪ avē bucuria de a vedē rēsturnatŪ sistemulŪ Taaffe, din contră se va dovedi cā contele Taaffe își urmăresce ținta de a împăca naționalitățile cu o tenacitate rară.

Sē se dea fiă-cărui poporŪ ce este alŪ lui, acestă este, după noi, cea mai sănătôsă politică, ce-o pôte urmări unŪ guvernŪ din acestă monarhiă poliglotă!

UnŪ deputatŪ

la trei milioane de Români.

Sub acestŪ titlu publică „Unirea” de Vineri 9 Octomvre a. c. unŪ lungŪ articulŪ, din care estragemŪ unele părți, cā sē vedă cetitorii noștri cum se judecă și dincolo de Carpați asupra pasului întreprinsŪ de generalulŪ Doda.

După ce țice cā din tôte părțile a începutŪ sē li se strige MaghiarilorŪ „josŪ masca”, „Unirea” scrie următorele:

Nu mai departe decātŪ zilele acestea, „Le Siècle” descriindŪ deplorabila stare a financiilorŪ unguresci într'o corespondență pe care a reproducŪ „Unirea”, le spunea cā maghiarismulŪ e în ajunŪ de a depune armele și cā cu tôte scelipirea gloriei sale va fi în curêndŪ silitŪ sē renunțe la chimerele pompoze și la proiectele de stăpânire pentru a se pune sub tutelă, ér „Allg. Ztg.” din Munich dela 9 curentŪ, vorbindŪ într'unŪ articulŪ, intitulatŪ „ParlamentarismulŪ ungurescŪ”, de decăderea vieței parlamentare în Ungaria, țicea: „Splendoreea prezentului se vede cā s'a cumpăratŪ în socotela viitorului. Apunerea parlamentarismuluiŪ ungurescŪ involvă unŪ pericolŪ seriosŪ pentru Ungaria, fiindŪ cā ideia de statŪ se confundă la ei indisolubilŪ cu ideia parlamentarismului. Esperiențele istoriei moderne suntŪ o dovadă cā de câte ori n'a mai esistatŪ unŪ parlamentŪ ungurescŪ, nici statulŪ ungurescŪ ca atare n'a mai esistatŪ. Bôla parlamentarismuluiŪ maghiarŪ amenință principiulŪ vitalŪ alŪ statuluiŪ ungurescŪ, și astăđi parlamentulŪ Ungariei se găsesce deja într'unŪ stadiu, în care nu mai pôte fi vorbă de sănătate și înflorire; sângele s'a scursŪ din tărênsulŪ, elŪ a devenitŪ anemicŪ.”

„Și cu tôte aceste”, esclamă „Unirea”, „Maghiarii nu vorŪ sē înțelegă; ei pôte cā nici nu vorŪ mai fi în stare sē vedă prăpastia, ce și-au deschisŪ-o”. Țice apoi cā Maghiarii se găsesce într'o „stare patologică”, care din ce în ce ia unŪ „mersŪ mai îngrijitorŪ”. . . . „ei se spariă de-o biată țerancă încinsă cu bete în culorile Transilvaniei, ei au frică de diare și de cârți scrise în românesce, ei strigă conspirația când audŪ pe doi copii vorbindŪ între ei românesce” s. c. l. Trece apoi la „uniculŪ deputatŪ pentru trei milioane de Români” și țice cā „acestŪ simptomŪ e de ajunsŪ sē dea pe față greaua bôlă de care suferŪ Ungurii”, și continuă astfelŪ:

„Da, unŪ deputatŪ la trei milioane de Români — ecă desvêluită, în doue cuvinte, întrêga sistemă constituțională a regatuluiŪ maghiarŪ!”

„Decă venerabilulŪ generalŪ TraianŪ Doda n'ar fi avutŪ, în tôte cariera sa de omŪ publicŪ, vre-unŪ altŪ meritŪ decātŪ ar fi datŪ pe față, prin scrisoreea sa cātră d. Toma de Péchy, președintele camerei unguresci, acest lucru ne mai pomenitŪ, acestă abnormitate a vieței constituționale din Ungaria, totuși meritulŪ lui ar fi imensŪ.

Nu e nevoie sē spunemŪ publicului românŪ cine e generalulŪ TraianŪ Doda. Toți îlŪ cunoscemŪ, toți venerămŪ figura lui leală, francă, românescă, toți oarămŪ cu respectŪ pe acestŪ bătrânŪ, luptătorŪ neclintitŪ, care niciodată în lunga sa vieță nu s'a abătutŪ de pe calea cea dreptă. UnŪ TraianŪ Doda pôte sē vorbescă cum a vorbitŪ în scrisŪ cātră președintele camerei unguresci, când îlŪ anunță cā nu se va presinta în dieță, și 'i stă bine când amintescă cā elŪ totdeuna e gata de a muri pentru națiunea sa, ar fi unŪ trădătorŪ decā ar renunța la mandatulŪ sēu de deputatŪ, cāci ar sacrifica cu modulŪ acestă singurulŪ districtŪ în care poporulŪ românŪ, cu tôte presiunile electorale cele mai sêlbătime, a isbutitŪ sē alégă pe unŪ RomânŪ.”

„GeneralulŪ Doda spune verde trufașei națiunii maghiare cā »metoda urmată de guvernŪ în ce privesce conducerea alegerilorŪ pentru cameră, la alegerile din urmă, a atinsŪ punctulŪ culminatŪ; cā puterea statului aplică formulele constituționale astfelŪ, cā adevăratele drepturi și garanții constituționale servescŪ ca mijloce artificiale de înăbușire a tuturorŪ justelorŪ aspirațiunii ale poporului românescŪ,» ceea ce, cu alte cuvinte, vrē sē țică cā trei milioane de Români au fostŪ scoși afară din lege, cā constituțiunea pentru ei a fostŪ sfășiată de inși-și Maghiarii. Și cā glasulŪ RomânilorŪ a fostŪ năbușitŪ într'unŪ modŪ sistematicŪ și cu o rea voință fără esemplu de cātră regimulŪ ungurescŪ e destulŪ sē amintimŪ cā ei, cari suntŪ la numărŪ mai bine de jumătate cāli se găsesce Unguri în totŪ regatulŪ maghiarŪ, au ajunsŪ astăđi sē nu aibă decātŪ unŪ singurŪ reprezentantŪ, pe câtŪ timpŪ, ar trebui sē aibă celŪ puținŪ 78 de reprezentanți decā nu și mai mulți, cāci, deși cercurile electorale au fostŪ împărțite cu o culpabilă vicleniă, Români totuși constituescŪ marea majoritate în vre o 70 până la 75 de districte. Și într'adevêrŪ, camera ungurescă compunêndu-se din 424 de membrii, după cum ni-o spune generalulŪ Doda, ér țerile coronei ungare avêndŪ vre-o 16 milioane de locuitori, vinŪ vre-o 26 de reprezentanți la unŪ milionŪ de locuitori, ceea ce face la trei milioane de Români 78 de deputați....

„...Și opiniunea publică a începutŪ sē se deștepte. Mai e trebuință de încă o dovadă? Êtă ce mai găsimŪ, în acestă privință, într'o corespondență din Praga cātră „Le Siècle” pe care o publică în numărulŪ sēu dela 30 Septemvre trecutŪ: .

„OrizontulŪ nu mai e de unŪ albastru azuriu pentru dualismŪ. Pe fiecare țî, din contră, cerulŪ se întunecă. Linistei înșelătore a celorŪ dintêiu anŪ au urmatŪ tunete înain'e mergătore unorŪ furtuni înspăimântătore.”

„CātŪ pentru sine, Ungaria s'a pusŪ în siguranță în contra periculelorŪ imediate. Grația presiunilorŪ oficiale, sēu mai multŪ grația terorismuluiŪ exercitatŪ cu nerușinare în timpulŪ perioadei electorale în tôte țerile slave și române, noua cameră va înfățișa plăcutulŪ specimenŪ alŪ unui maghiarismŪ curatŪ. Asupra 500 membrii, naționalități'e disidente, adecă țecce milioane de suflete, țicêad doue trimi ale deputațiunei întregi, nu vor numără nici țecce reprezentanți. Slovaci, cari suntŪ trei milioane, nu vorŪ avē măcarŪ unulŪ. De aceea, se înțelegă, ore pentru ce au începutŪ sē se pue în înțelegere cu Cehii? Croați, adecă cei mai intransigenți adversari ai MaghiarilorŪ, trimitŪ la Peșta patru-țeci amici personali ai d-lui Tisza. Majoritatea ministerială înfățișeză unŪ grupŪ compactŪ de 260 mameluți. Și opozițiunea? Opozițiunea, care numără 185 membri, este ultra ungurescă și învinuesce pe actualulŪ ministerŪ de molicione și slăbiciune. Ea îlŪ găsesce pré mlădiosŪ față cu Viena și cu Slavii. Pe scurtŪ ea se plânge cā nu se reconstituiesce în destulŪ de curêndŪ regatulŪ lui ArpadŪ și cā regele Ungariei nu e încă destulŪ de puternicŪ, îndestul de agresivŪ în contra împăratuluiŪ Austriei. Ea ar voi o armată curatŪ ungurescă în locŪ de nisce miserabili honveđi. Ea ar voi o diplomațiă maghiară care ar maghiarisa Dunărea până la Marea Neagră și ar pune la loculŪ lui pe autocratulŪ din St. PetersburgŪ. Ea ar voi... Într'adevêrŪ, e de regretatŪ cā acestŪ nepoți și moștenitori ai lui Kossuth nu suntŪ în starea de față la putere. Legenda liberalismului ungurescŪ s'ar sterge în curêndŪ

și darea pe față a maghiarismului curat ar face, pe Francesi mai ales, să rămâie incremențiți.

Croații nu se lasă.

Precum scim, consiliul comunal al capitalei croate Agram a hotărât să înmâneze monarhului o reprezentațiune, cuprinzând diferitele gravamine ale Croaților în contra Banului croat Khuen Hedervary, care s'a pus în serviciul guvernului unguresc.

Foia ungurescă „Pesti Naplo“ e informată acum din Agram, că Maghiarionii ne isbutind să zădărnicescă acest pas, viceprimarul Crnadak a convocat la 14 l. c. o conferință a consilierilor comunal. Aceștia au depus câte 5 fl., pentru ca Crnadak să meargă la Viena, și să predea cunoscuta reprezentațiune a consiliului comunal către monarhul său în cancelaria ca binetului său să ceară o audiență și să înmâneze chiar monarhului actul.

Ați ne comunică o telegramă din Agram, cum că reprezentațiunea a și fost deja primită în cancelaria cabinetului.

Ce dicți acum foile unguresci, care cu cunoscuta lor îngâmfare diceau că nu va fi primită adresa Croaților?

SCRIRILE DILEI.

În comitatul Clușului s'a compus deja lista viriliștilor pentru anul 1888. Amăsurat numărului acestor viriliști, comitetul comitatensu va consta pentru anul viitor din 178 membri ordinari și 12 suplenți. Primul loc îl ocupă contele Georgiu Banffy din Bonțida, cu 7394 fl. dare. Urmăză ceilalți aristocrați unguri din comitat. Dintre Români aflăm pe d-l Eugen Crișan din Bercheșu, cu 772 fl. 63 cr. dare. Mai urmăză apoi vre-o 5—6 Români după proprietate și câțiva preoți, cărora darea li-se socotesce indoitu. Cu un cuvânt, Românii din acest comitat — care are 240,000 locuitori, și între cari cel puțin 9 părți sunt români — nu sunt mai de loc reprezentați în comitetul lor comitatensu. De asta au îngrijit Ungurii în comitat ca și la dietă.

— x —

În zilele acestea s'au ținut consultări, sub președinția ministrului unguresc de interne br. Orczy, asupra stării teatrului și operei unguresci din Pesta. S'a decis ca subvențiunea de 127,600 fl. ce o dă statul teatrului să se mențină, er subvențiunea operei să fi de cel mult 300 fl. În cursul consultării s'a dovedit că cheltuielile pe anul 1887 pentru teatru și operă au trecut deja acum peste preliminaru e cu 204,000 fl. Cum vedem reducerea subvențiunii e așa de mică, încât tot se apropie de jumătatea de milion. Cu totă această colosală subvenție din banii Nemaghiarilor, nici teatrul nici opera ungurescă nu se vor susține, pentru că Pesta nu e ungurescă.

— x —

Municipiul comitatului Bichișu va adresa ministrului unguresc de interne o petițiune de cuprinsul, ca să se ordone pe calea legislațiunii înființarea obligatorie de asiluri (grădini) de copii în fiecare comună. Dér cum, jupănilor, numai asiluri unguresci, orî după cum e comuna, unguresci, săsesci, românesci orî mixte?

— x —

FOILETONU.

O NÓPTE TERIBILĂ.

de Maurice Reynold, traducere de Ioan E. Prodanu.

(Urmare.)

O impulsione, pe care René nu o putu domina, îl impinse a prinde mica mână înmănușată a Ioanei și a o duce la buzele sale.

Se pără că ea nu observă această sărutare și continuă:

— Nu-mi pot da séma cum de vorbesc cu d ta astfeld . . . Dér imi insulsi iucedere, imi vii ca și când te-aș cunósce de timp îndelungat . . . încât aș pute să-ți mărturisesc tóte celea, că d ta ești bun, pe când ceilalți . . .

Ea vorbea érași, adéncindu-se în gânduri ca și când ar vorbi cu sine însași.

René o asculta cu încordare s'ar pute dice cu dragoste. Totu ce aparținea acestei fete stranii îl interesa. Frumseța ei, limbagiul ei, intonațiunile vocii sale aveau un caracter, care o făceau a se deosebi complet de tóte celelalte femei, pe cari le cunoscuse el până atunci.

— Interiorul nostru, reincepu ea, e atât de întu-

O nouă dovadă despre destoinicia soldatului român ne dă „Națiunea“ din Bucuresci. Regimentul alu treilea de infanteriă, în marșul forțat ce a făcutu dela Galați la Focșani, unde se făcu manevre, a percursu în doué zile o distanță de șapte poști, pe noroiu și pe ploia.

— x —

În Clușiu s'a găsit în săptămâna acesta la capétul șoselei Chinteiului cadavrul unui șileru. Medicii au constat că mórtea a fostu naturală. Se crede că șilerul a fostu aruncat acolo dintr'o casă, în care a murit. Cercetarea urmăză.

— x —

Adunarea ambulantă a economilor ardeleni a hotărât în ședința ce au ținut-o la 18 Octomvre n. în Deșiu să róge pe ministrul unguresc de agricultură a interdice importarea viței de viă în Ardeal, pentru ca să se evite importarea filoxerei.

— x —

Gimnasiul confesionalu ev. de conf. augsb. din Eperjes, care are nevoia de unu bugetu de 20,550 fl., primesce dela statu o subvenție anuală de 8700 fl. După contractu, ministrul are dreptul să numescă 4 profesori la gimnasiu, aceștia trebuie să fi de confesiunea evangelică și să fi recomandați de patronatul școlii.

— Vorba e că, deși subvențiunea e totu din banii contribuabililor de conf. ev. augsb., ministrul nu'i dă, decât nu i se recunósce unu amestec în treburile școlii. Unu felu de început de maghiarisare.

— x —

Ministrii unguresci de interne și de justiție au ordonat aplicarea procedurii statare pe durata de o jumătate de anu contra ucigașilor, jefuitorilor și complicilor lor pe teritoriul comitatului Somogy.

— x —

Reprezentanța orașului Raab a impus orașenilor unu aruncu de 55% la dare pe anul 1887. Reprezentanta orașului Brașov nu mai scie ce să facă de bucuriă, că totu nu e ea cea din urmă! Cu tóte astea tristă bucuriă, când te gândesc la veniturile Raabului și ale Brașovului!

— x —

În Brașov a sosit o trupă teatrală ungurescă sub direcțiunea d-lui Gerofi Andor. Trupa va juca drame populare și opere. Înainte de facerea abonamentului, se vor da ca probă trei reprezentațiuni. Măne, Duminică séra, se va juca drama populară „Felho Clary“ de Katkay Laszlo, lucrare premiata cu 100 de galbin.

Fapte patriotice.

Teuții de sus, Octomvre 1887.

Când unu preot, din dorul de-a vedé junimea, speranța noastră națională, lăudându pe Dumneșeu din cor, își pune ostenela și timpul care îi mai rămâne pentru puțin recreațiune pentru învățarea tinerimei, elu este timbrat de maghiarofagu (magyarfalo). Decă acelu preot pentru a atrage pe copii la școlă îi înveta și câte o doină séu cântare națională, este urgisit sub cuvântu că i-ar înveta: „Să apuce arma în contra Ungurilor“. Așa se află aceste cuvinte tipărite în „Budapest“ Nr. 150 anul Domnului 1887. Totu în acesta foia și altele se scrie că învățatorul român din Teuții de sus ar fi dîșu: „În auzul mai multora, că densusu nu se va liniști până ce nu va bea sange de Unguru.“ Apoi pe martori nu i amintesc cu numele. Calumnia, minciuna și nerușinarea unor foi unguresci nu cunosc hotaru.

Apoi decă totu acelu individ voiesce a lupta pentru deșteptarea și luminarea culturală a credincioșilor săi în cadrul legilor noastre bisericesci școlare și a celorlalte legi sancționate de Maiestatea Sa, este impeditu chiar de organele acele cari sunt chemate a respecta legile.

O foia ungurescă dice: „A mi közigazgatásunk maga a botrány“ (Magyar Állam Nr. 199, 1887), pe românesce: „administrațiunea noastră însăși este scandalulu“. Cumcă acesta este așa vom arăta pe larg în următoarele:

Înainte de a intra în meritul lucrului, permitu următoarele: primindu grațiosa denumire la acestu oficiu aflaiu, că în școlile existente, cari suntu basa deșteptării noastre, din 140 copii abia se potu cresce 60 înși. Mă pusei în înțelegere cu poporeni, atât în filia câtu și în parochiă, ca în locul acestor școlu să zidim altele, căci a trecut timpul când Românul se crescea numai pentru servitoru fără școlă și fără învățatură; ađi școlă trebuie să ne fiă mamă. Védendu poporeni interesarea păstorului s'au plecatu și așa în cea mai bună înțelegere s'au luat de școlare hotăririle, ca în locul acestor școlu, cari nici în parte nu coréspondu scopului și legilor existente, să zidim altele. Așa a mersu lucrul până a venit planulu și repartiția aprobată prin Consistorulu nostru scolasticu diecesanu și până aca aprobare o făcu cunoscută din amvonu între poporeni.

Îndată ce auđi despre acesta notarulu de cercu, tótă afacerea noastră salutară luă o altă față. Densusu, care poate ar fi dorit să fiă aprópe de repartiția, din care ar fi bine a tăie câte o scrije, védendu-se depărtat, începu a turbura și agita pe organele sale și mai alesu pe juđi, cu a căroru consémțémentu s'a făcutu repartiția, sub care și-au pus și sigilulu lor comunal; ei și-au mai câștigat parte consangeni parte pe cei ce flueră în irundă.

Védendu acesta făcu pașii de lipsă în numele și din încredințarea senatelor școlare, ceréndu la locul competentu ca să se curme acestă neleguire prin urmatorul recursu:

Nr. 77

1887.

Onor. Domnule pretor suprem!

În acea bună speranță, că abusu urmatoru, D ta, ca cel mai competentu, îl vei resolvé în modu justu, imi țin de datorință a ți-lu face cunoscutu.

Și anume, după cum sciu ai, cunoscință, că senatul școlaru gr. cat. român din Satu nou de susu în adunarea ținută la 28 Noemvre a 1886 a luat hotărira ca în locul școlii presente care e aprópe ruină, și pe care și D-ta ai declarat-o de nelosibilă, va zidi alta nouă și încă așa, ca să coréspondă în tóte legilor de instrucțiune. Ș lu 9 alu articolulu de lege XXVIII despre instrucțiune; din anul 1876, apriat și destul de chiaru dice: „că comuna alege din senulu séu o corporațiune, acesta este senatul școlaru, care se îngrijesc de edificarea școlii, aranjarea și susținerea ei și a învățaturului, cum apare din §§. 42—142 ai articolulu citat.“

Pe lângă tóte că aceste legi scolastice sunt sancționate și puterea lor obligatorie există, se calcă în picioru din partea unui dirigétor, care decă dóră ca cine liberu în statu n'ar respecta legea, ca dirigétor este obligat și chemat a o onora și a pretinde onore și respectare de din partea altora, căci numai așa poțe fi demn și numirea: apărătorulu legilor. Acestă persoană oficiosa din cestiune este D. Papp Zsigmond not. cerc. din Feneziu. Faptele acestuia sévărșite în Satu nou de susu contra hotăriri de edificare a școlii voiescu a vie face cunoscutu.

Nu scim din ce réutate séu instinctu păcátosu,

necosu, tatálu meu e influințat de unu omu forte periculosu, încât viitorulu mă îngrozesc . . . Atunci imi dau silința să mi facu voia, chiar până la nebuniă, ca să scap de cugetele omoritoare . . . și de alte primejdi ce mi-se infățiséză . . . Cum le-așu puté alunga intr'altu chiptu dela mine?

— Ei bine Ioană, tu nu joci? se auđi vocea dulce a Mariei.

Ea venise de brațu cu d-lu de Beaulieu ca să și afle sora.

Ioana tresări, apoi se rădică emoționată.

— Ai dreptate, dice ea, am statu aici prea multu timp . . . D-le Magnien, recondu-mé în sala de balu.

Și René cu tinera față reintrară dându valsul.

III.

Câteva persoane plecaseră deja; în Spa balurile nu, se prelungescu prea tare.

Lunga conversare a Ioanei cu Francesul fusese remarcabilă.

— Se vede bine, că nu e aci căpitanulu Roney, dice o femeă slabă și bătrână vecinei sale, cu unu suris plinu de réutate.

Cu atât mai bine pentru d-șora Ioana, răspuse cealaltă, o persoană grăsună și bine-voitoare. Ah! decă

această lungă conversațiune ar puté să fiă prefața unei căsătorii!

— A unei căsătorii! repeți cu unu tonu amaru bătrâna. Bine, cređi că o să ia o față atât de bizară, atât de compromisă ca Ioana de Werrières, fire-ar ea chiar și avută? Și averea marchisului e mai multu decât problematică.

— Nu cunosc pe tatálu meu? dice Ioana dăntorului ei. Vino, voiescu să ți te presentezu.

René se invoi și fu condus de d-șora de Werrières spre galeria salei, unde erau câteva femei tinere, cari nu jucau. În apropierea uneia dintre ele ședea unu bătrân; avéndu unu aeru distinsu; elu nu conversa cu nimenea; dér se distrăgea singuru, lovindu mereu cu unu bețișagu în marginea ghetei.

— Etă-lu, dice Ioana, îndată ce-lu đări, increșindu și frumoșele sprincene; etă tatálu meu, vi-zéză. Ea se opri dinaintea marchisului.

— Vei vedé că nici nu mă va observa . . . Ah! când e absorbitu de visiunile lui, ai puté da la urechea lui cu pistolulu, și abia credu că ar dice: Pofțiți?

Și ea lovi cu latulu vântuarului (eventailului) séu, brațulu marchisului.

— Tată, dice ea, permite-mi să-ți presentezu pe d-lu René Magnien.

notarul amintit îndată ce a știut că senatul școlar a hotărât ca în locul bordeiului de școală din prezentă va zidi alta corespunzătoare atât legilor cât și cerințelor timpului: îndată a devenit nervos și a erupt în contra celei mai nobile întreprinderi ca și cum i-ar ataca vr'und interes personal, edificiul menit pentru dezvoltarea culturală.

Așa în 18 Decembrie 1886, când a ținut adunare comunală publică în casa judeului, a erupt contra edificiului dîcînd: nimenea nu este îndatorat a suporta speșele edificării, că dînsul pe ori care îl va mîntui dela plătire, că dînsul cu vr'o 600—800 fl. ar fi în stare a ridica o școală din lemn, pentru ce atîtea speșe. Fiind în ziua amintită sîrbătoare și a ales bine timpul de a turbura, însă judele de atunci Michailu Cinege l'a provocat cu umilință și cu multă respect înaintea mulțimei ca să și mai astîmpere puțin mînia, căci vorbește în contra unui lucru pe care însuși ar trebui să-l părtinască. Ar trebui să știe D. notarul că pe stîgului timpului din prezente este scris: cultură și înaintare, dela această atîrnă binele patriei și îadestulirea poporului. Miroșul acestei vorbiri tulburătoare a sosit și până la mine, ca la președintele școlar. La momentul m'a adus în puțină perplexitate, însă cugetai: s. scriptură dîce: „de va păcătui contra ta fratele tîu, mergi muștră-lu pe dînsul între tine și elu singur; de te va asculta, ai dobîndit pe fratele tîu. Dîr de nu te va asculta atunci mai ia împreună cu tine pe unul sîu doi, ca prin gura a doi sîu a trei martori să se întărească totu cuvîntul.” Math. 18, 15, 16.

Conform acestor îndrumări într'o epistolă privată și amicală l'am provocat pe D. notarul: să se lase de sofisme tulburătoare, cari strică unei cauze comune, dîr nici că este frumos a se amesteca în afacerile altora în a scormoni în ele, să învețe a rămînea în cercul sîu de activitate; această o pretinde bună înțelegerea și pacea.

Cu siguranță știu că rîndurile mele le-a primit, nu însă sfaturile, căci în 7 a l. c. Avramu Mădăraș, judele comunal de nou m'a amintit că ȳeu nu știu cum se va zidi școla, că „onoratul notarul foarte vorbește în contra zidirii și unii dintre omeni încep a-i primi sfatul.”

Onor. d-le pretore supr.! Precum apare din cele enumerate acestu oficianțu, foarte greșit conceptu are despre ceea ce-i este datorința și ca dirigitoru cutîză a agita contra legei și tocmai atunci când stă față cu o cauză foarte însemnată, când dînsul ar fi chemat ca prin tactu sîu să lumineze poporul, dela care își primește pînea, ce este creșterea, ce demîndă în privința acesteia legile sancționate de Maiestatea Sa. Căci potu fi legile cele bune de instrucțiune pe chîrtia, decă acele se atacă chiaru din partea acelora, cari sîntu chemați mai de aprîpe a-le executa. Ar mai trebui să știu d. notarul, că înaltu Ministru de Culte și în dînsul trebuie să dorască a vedea unu oficianțu onoratoru de legi, și dela dînsul încă trebuie să aștepte că în cercul sîu de activitate să facă atîta pentru deșteptare și creșterea câtu pîte, firește bine, nu însă precum face.

Scopul sîu adevăratu nu i-lu cunosc, mai puțin știu ce voește a ajunge.

Destul de bine știu d. notarul, că planul și repartiția școlii din vorbă a fostu sustinut înaltu nostru guvern diecesan, și acesta ca foru supremu legitimu preste școlile nîstre confesionale l'a întărit și aprobatu.

Aceea știu ce pîte ajunge prin tulburările sale, că adecă unii poporeni mai credulii nu voru lucra nici cu jugul nici cu lucrul de mîna, ba voru fi și de aceia, cari nu voru solvi sumele repartite pe rînd, dîr și în urmă la acești bieți omeni li-se adaugă greutate, ca decă senatul școlar este imputernicitu, după legile statului, ca reprezentatiune comunală în trebile comunale, așa și senatul școlar își pîte implini trebile sale, pîte aduce hotăriri legitime, cari sîntu obligatîre pentru toți aceia, cari se țin de aceea confesiune. Prin aceste tulburări pîte ajunge și aceea, că pre cei cari nu voru plăti regulat li va ajunge execuția; și acuma întreb, ce bucuria va avé d. notarul, că poporeni renitenți voru plăti și speșe de execuția? Sîu doră acesta ii este scopul? Acesta este scopu de totu greșit!

Pentru aceea te rog cu onore Onor. d-le pretore supr., ca în modul prevîdutu în legi să iei la întrebare

pe d. notarul pentru fapta sa necualificată și să țină cea mai strictă cercetare, senatului nostru școlar să-i dai deplină satisfacțiune, celui vinovat pedepșa meritată. Căci din contra această procedură ilegală imi voiu ține de datorința a o face cunoscută Episcopului nostru diecesan și Ministrului de Culte.

Tîuții de sus, 8 Maiu 1887.

(Va urma.)

Afaceri locale.

Erî a ars în suburbiul Scheiu, si anume de astădată a ars coperișul unei case pe Tocile lângă mîra lui Pellionis. Acesta este alu doilea focu întemplat în timpu de o lună în numitul suburbu. Faptul în sine că a ars de două ori într'unu timpu așa de scurtu nu e ceva estraordinar, dîr lucru cu totul surprînditoru este, că unu suburbu așa de estinsu, unde clădirile sîntu parte mare de lemn și decî mai espuse focului, și unde e mai mare lipsă de apă ca în ori-ce altu suburbu, nu dispune de nici unu mijlocu de a puté imediatu lua mîsuru de apărare contra focului. Pîna ce să sosescă pompierii dela centrală, pîte să incîngă focul o stradă întregă. Chiar și în casul de față pompierii au sosit, când din norocire focul era cu totul înăbușit, așa că pericolul se înlăturase, — negreșit fiindu că distanța dela centrală pîna pe Tocile e foarte mare. Destul că unu suburbu cu o 1500 de case pe o suprafață foarte estinsă nu posedă acolo în centrul lui nici o pompă corespunzătoare, care să pîte fi folosită în asemenea cazuri de nenorocire. La o singură pompă vechiă nevoiașă, cum avéu înainte vreme veciniile, e avisat ađi întregu suburbiul, pompă care precum au dovedit focurile din urmă, nu mai corespunde de locu scopului.

Nu înțelegem, cum s'a putut ca comuna, care a procurat pompe pentru celelalte părți ale orașului, n'a făcut pîna acuma nimic pentru Scheiu; nu înțelegem de ce în acestu suburbu să nu se afe unu depositu de aparate necesare pentru întemplinarea pericolului, îndată ce se ivește, care, precum s'a vîdutu acum o lună, pîte lua dimensiuni enorme.

Ceea ce trebuie să reclamăm cu totă puterea în interesul locuitorilor din această parte a orașului nostru, este că Scheiul să fi pus în poziția de a se puté apăra ca succes în cazuri de incendii. De aceea atragem atențiunea locuitorilor din Scheiu, dîr și a administrațiunei orașului asupra acestei urgente cestiuni, a căreia rezolvare mulțamitoare nu mai suferă nici cea mai mică amânare.

Furnisare pentru căile ferate Camera comercială și industrială din Brașov aduce la cunoștința cercurilor interesate, că din partea direcțiunei generale a căii ferate ungare nordice din Budapesta s'a publicat concursu cu oferte, pentru furnisarea materialului necesar și obiectelor din inventar pe anul 1888, pe ziua de 30 Noemvre a. c. 12 ore din ȳi.

Amîrunte se dau în cancelaria camerei comerciale și industriale. Totu acolo se pot vedé listele de materialu necesar pe 1888 pentru calea ferată ungară vestică și pentru căile ferate Budapesta—Cinci-biserici, Mohaci—Cinci-biserici și r. priv. cale Cinci-biserici—Barcia.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

AGRAM, 22 Octomvre. — După cum spunu foile opoziționale, Crnadak, vice-primarul Agra-

mului, cu totu concludul de a se sista, ar fi depus adresa consiliului comunalu în cancelaria cabinetului, unde a fost primită.

MÜNCHEN, 22 Octomvre. — Unu autografu alu prințului regentu cătră intendantul generalu ordonă să se represinte în curîndu la teatru dramele lui Schack și Heyse.

DIVERSE.

Economicu — Cine n'a observat, că pomii și mai alesu prunii, în giurul cărora s'a înțelenit pămîntul, stagnează în creșterea, li se usucă ramii și în căi-va ani se prăpădesc. — Acesta o cauză înțelenirea, decî pentru a scuti pomii contra acestei atrofieri, e bine și de lipsă, că tîmna să se sape în giurul pomilor în estensiune celu puțin de unu metru. În fierbîntă verei pomii are necesitate de multă apă, pentru aceea trebuie să ne îngrijim, ca stratul inferior a solului să se în sine unu cuantū suficientu cu ocaziunea ploilor abundante; ceea ce cu atîtu e mai de lipsă atunci, când stratul superior alu solului este înțelenit, deorece e deplinu eronată părerea, că solul e scutit de evaporare prin țelină, după ce este constatatu, că solul înțelenit evaporă mai multă umezală, decătu celu neînțelenit.

S'a demonstrat prin esperiința, că în decursu de 5 luni de veră a evaporat de pe unu jugerū înțelenit cu 800 cubice mai multu, decătu de pre altul neînțelenit, carele pre calea capilarității nu pîte evapora atîta apă, câtu evaporă frunzele. Solul înțelenit pentru aceea arată mai umed, pentru-că rădăcinile sugîndu umezala din straturile inferioare, o parte din aceea o dau straturilor superioru. — Mărimea evaporării depinde mult și dela natura solului, căci multu diferă d. es. solul argilosu de celu humosu etc. Pentru pomii altcum este daunăciōsă nu numai țelina, ci ori și care altă plantă, a căreia rădăcină străbatu afundū sîu sîntu dese, de unde nu este consultu a sîmna printre pomii lătnă, morcovi, napî, etc.

De multe ori se întempla de pomii frumoși și bine crescuți nu rodesc, și această o vedem mai alesu la perși și meri. În casul acesta se pîte ajuta așa, că la unu pomu de 8—10 ani săpăm în giurū de trunchiu la una distanță de 1½—2 metri unu șanțu latu de două arșeu și afundū de 1—1½ metru, tăiam rădăcinile, ce cadu în calea săpării, apoi astupăm șanțul cu pămîntu mai slab. — Acesta lucrare încă să se facă tîmna. După căderea frunzelor e bine să se ungi pomii cu varu subțiatu, pentru-ca să-i scutim contra insectelor, ce caută refugiu prin cōja lor și în contra rîului, ce-lu cauză ierna temperatura alternantă; când adecă frigul se schimbă cu căldura; în care casu cu deosebire partea de cătră sudu a pomului suferă mult, ceea ce se pîte vedea pre cōja cea sfîrticată în acea parte.

Decă cuiva nu-i vine bine la ochi colorea albă a varuii, atunci pîte mesteca în elu funingine, cenușe, lut și baleză, tōte aceste astfelu amestecate, încatū să resulte din ele una ciruală, carea cu ajutorul unu perie să se pîte unge pe trunchiul pomilor. — Acesta scutesce pomii și în contra iepurilor. — (*Folia biserică și scolară*).

Cununiă. — D-lu Oscar Fiala, oficialu-comptabil și sublocotenent în rezervă, își va serba cununiă sa cu d-șora *Ermina Schăser* Marți în 25 Octomvre la orele 4½ în biserica protestantă din cetate, în locu.

Editor și redactor responsabil: Dr. Aurel Muresianu.

Tînerului i se închină cu respectu, și rîdicîndu-și capul privi în ochii marchisului. Ochii lui injectați de sînge rîlăciau ca ai unui lunatic și lui René îi veni îndată prin mînte că elu s'afila în fața unui nebun.

Dîr marchisul îndată își reveni în ori; trăsăturile lui fine își luară forma; elu surise plăcutu, și începî vorba cu plăcerea și urbanitatea unui omu din timpul celu mai modernu.

— Doresc a'ți face cunoștința... Numele d-tale nu-mi este cunoscutu... De sigur nu ești de origine din mica nîstră Belgia...

— Intr'adevăr, domnule marchis, sunt Francesu.

— În casul acesta pîte țî ar plăce să ne veđi frumosele nîstre moșii dela țeră. Decă vei veni érași la țeră pe timpul vînatului, așa fi încântat, să te potu primi în castelul meu dela Sombrefe...

— Da, d-le, decă imi voru permite ocupațiunile.

— A! d-ta ești ocupat... Nu ești omu de litere, sperezu dîse marchisul, și corigîndu-se cu unu aeru furiosu continua: Pe omenii de litere îi detestez...

— Nu, nu, domnule, n'am publicat de când sunt nici o iotă... Sunt numai ingineru.

— Ah! această e altceva! dîse marchisul liniștindu-se. Apoi îndată își plecă érași capul și recădu în visurile sale.

— Să mergem de aici, dîse tînerului Ioana, lăsându-și cu fineță mica ei mîna mînușată pe brațulu lui.

— Așa dîr d-ta ești ingineru... Câștig mulți bani? îl întrebă ea cu unu tonu curiosu, privindu-l aspru în ochi.

— Oh! nu, dîse René suspinîndu, încă nu; pîte mai târziu...

— Inșă aceea va fi pré târziu, dîse ea cu unu accentu straniu.

Apoi ea încercă a suride.

— Vino să ne reîntorcem lângă dîmna de Brissac.

Și René punîndu-se cu totul pe gînduri, voindu a ghăci ceea-ce avea să însemne cuvintele loanei: „a- ceea va fi pré târziu,” o reconduse lângă vîduva, care era privată ca conducătorea d-șoreloru de Werrières, și care își implinea sarcina cu tōtă eleganță, tractîndu în modu batjocuriloru cu omenii de ori-ce vîrstă aru fi fostu, cari se aflau în jurul ei.

IV.

După ce René s'a reîntorsu în Franța și și-a vîdutu ére de lucrurile sale de mai nainte, nu și puî abate gîndurile dela frumoșă tîneră a căreia cunoștința o făcuse în Spa. Elu a pîrăsit-o fiindu convinsu că, decă

mai rămînea lângă ea, această încântătoare fată i-ar fi răpit inima: elu își blîștîma miseria care îi luase ori ce speranță de a și-o putea face soțică.

Inșă o împregiurare neprevîdută îi transformă viața. Unu consăngenu îndepărtat, pe care nu-lu vîduse nici-odată, muri lăsându-i moștenire tōtă averea sa.

Îndată ce René auđi această veste, își dîse că, decă i-ar succeda să fiă iubit de Ioana, acum nu aru mai întemplina nici unu obstacol materialu care să li se pună 'n cale. Bucuria ce-i cuprinse inima d'odată, chiar și numai credința în speranță, îl făcu să recunoscă tōtă puterea sentimentului pe care ea îl inșpirase deja.

Pe când elu își sfărîma capul, căutîndu să afe mijlocul celu mai bunu, pentru a să puté întelni cu tîneră fată, étă că primește dela marchisul de Werrières, căruia își lăsase adresa, o scrisore, în care i se aducea aminte că era așteptat la Sombrefe, unde vînatorea era să se încépă.

René primi invitațiunea, anunțîndu numai că era în doliu, în urma morții unu consăngenu alu sîu, inșă fără a vorbi de averea ce avea s'o eredească, și într'o diminută a lunei lui Noemvre plecă spre Belgia.

(Va urma.)

Cursul la bursa de Viena
din 30 Octombrie st. n. 1887.

Rentă de aur 5%	99 10	Bonuri croato-slavone	104 25
Rentă de hârtie 5%	86.—	Despăgubire p. dijma de vin	—
Imprumutul căilor ferate ungare	149.25	Imprumutul cu premiu ung.	122 80
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96 50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 25
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	—	Rentă de hârtie austriacă	89.35
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	112 —	Rentă de arg. austr.	82.60
Bonuri rurale ungare	103.70	Rentă de aur austr.	111 50
Bonuri cu cl. de sortare 104.—	—	Losurile din 1860	135.25
Bonuri rurale Banat-Timșă	104.—	Acțiunile băncii austro-ungare	887.—
Bonuri cu cl. de sortare 104.—	—	Act. băncii de credit ung.	284.75
Bonuri rurale transilvane	104 25	Act. băncii de credit austr.	283.70
		Argintul — Galbini	—
		impărătesc	5.93
		Napoleon-d'ori	9.93
		Mărci 100 imp. germ.	61.40
		Londra 10 Livres sterlinge	125 50

Bursa de București.

Cota oficială dela 5 Octombrie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Rentă română (5%)	93 1/2	91 1/2
Rentă rom. amort. (5%)	96—	97—
convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
" " " (5%)	91 3/4	92 1/4
" " urban (7%)	103—	104—
" " " (6%)	96—	97—
" " " (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca rațională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
" " Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	14. 1/4	15.—
Bancnote austriace contra aur.	2.03	2.04

Cursul pieței Brașov

din 21 Octombrie st. n. 1887.

Bancnote românești	Cump.	8.56	Vend.	8.53
Argint românesc	"	8.50	"	8.55
Napoleon-d'ori	"	9.87	"	9.92
Lire turcesc	"	11.21	"	11.28
Imperiali	"	10.21	"	10.36
Galbeni	"	5.86	"	5.90
Scrisurile fonc. » Albina » 6%	"	101.—	"	102.—
" " " 5%	"	98.—	"	99.—
Ruble Rusești	"	109.—	"	110.—
Discontul	"	7—10%	"	pe an.

Numai fl. 1.80

Umedeala, frigul!
nu vatămă!

impermeabile, căldurose, durabile și admirabile de eftine sunt

JACHETELE
(„Bürger“-Jacken)

de lână împletite, de postav și de Loden, cari se potrivesc foarte frumos, pentru toamnă și iarnă, pentru Domni, Doamne, băieți și fete, toate cu prețul egal de fl. 1.80 în I. calitate împletite. Aceste Jachete sunt pentru toți oamenii cel mai necesar vestiment, și se află gata în culorile cenușiu, cafeniu, sur, [melirt] drap, bordou, albastru și negru. Cine poartă o asemenea Jachetă este ferit de frig, pentru că se strânge bine pe ori-ce corp și talia, conservă o căldură potrivită și sunt de o valoare neprețuită. Afară de cele menționate cu fl. 1.80 se mai află încă două soiuri mai fine:

Din lână-Zephir împletite desă și căldurose **fl. 3.25.**

Din Postav și Loden în calitate călduroasă pentru iarnă **fl. 5.10.**

Ca măsură este suficientă a arăta grosimea pieptului. — Se trimit contra rambursă numai de **I. FEKETE, Kleider-Versendung.**
Wien, Hundsthurmerstrasse Nr. 18/59. 4—12

Carne de vită
bună și proaspătă

Kilo 30 or., așa dăr cu 4 cr. mai eftină ca în ori-ce altă măcelărie, se capătă de Sâmbătă încolo 22 Octombrie a. c. în *prăvălia de sub casa sfatului.*

1—2

ANUNCIU.

Pentru o moșă din România, nu departe de București, se caută 6 bărbați tineri și o femeie, cari se primesc cu o leafă de 100 fl. pe an dându-li-se și banii de drum. Aceștia trebuie să fie Români și să se priceapă bine la munca câmpului. Cei ce vor dori să fie primiți în condițiunile de mai sus la memorata moșă să se adreseze la Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

3—3

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,“
— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICUL FAMILIEI. Diar beltristic și enciclopedic-literar cu ilustrații, Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a unei în număr de câte 1 1/2—2 1/2 côle cu ilustrații frumoșe; și publică articlii sociali, poeziă, nuvele, romanuri, suvenir de călătorie ș. a. — Mai departe tractează cestiuni literare și științifice, cu reflesione le cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte populații din patriă și străinătate; și prin umor dulce și satiră alăsă nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijele vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor îndrăgitorilor din familiă o petecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plățibil și în timbre postali.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericească, școlastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare de câte 2 1/4—3 1/4 côle; și publică articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predice pe duminică, serbători și diverse ocașuni, — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literari. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plățibil și în bilete de bancă și în timbre postali.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vânzare și următoarele cărți:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Nuvelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fontana dorului. Nuvelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codreanu craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Elu trebuie să se însore. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Nuvelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé, membru al academiiei franceze. Prețul 10 cr.

Barbu cobzarul. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în saalele gimnasiului din Fiume prin Vincetiune Nicoră prof. gimnas. Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 102 pagini, cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și viole, poezii populare culese de Ioan Popu Reteganul. Un volum din 14 côle. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa seu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinesdu. Prețul 20 cr.

Apologiă. Discușii filosofice și istorice maghiare privitoare la Romani, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opă completă) Broșura I. II. și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tote trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprinzându materi forte interesante și amuzante. Prețul la tote patru 1 fl., câte una deosebit 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materi forte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școlă, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura noastră pedagogică abia allamă vre-ună opă, intocmită după lipsele școlilor noastre în măsura în care este acesta! pentru aceea ilu și recomandăm mai ales Directorilor și învățătorilor ca celor în prima linia interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de Gramatica limbei române pentru școlele poporale în 3 cursuri de Maxim Popu profesor la gimnasiul din Năsăud. — Manualul acesta este aprobat prin Inaltul Ministeru de cult și instrucțiune publică cu rescriptul de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafiă ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școlă poporală pentru învățatori și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavrilu Trifu, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești forte frumoșe ilustrată. Prețul unui esemplar broșat 40 cr. legat 50 cr. legat în pânză 60 cr. legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Carticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumoșe ilustrată pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui esemplar broșat 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Carticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visul Prea Santei Vergure Maria a Născătoarei de D-zeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe Prețul unui esemplar expedit franco e 10 cr.. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețul unui esemplar legat e 15 cr.